

KINH TẾ MỸ NĂM 2011 VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ THÁCH THỨC ĐỐI VỚI QUÁ TRÌNH PHỤC HỒI

Lê Thị Vân Nga
Viện Nghiên cứu Châu Mỹ

Hai năm sau khủng hoảng tài chính toàn cầu, trong năm 2011, nền kinh tế Mỹ tiếp tục phục hồi với tốc độ rất chậm và phải đối mặt với rất nhiều thách thức như: tỷ lệ thất nghiệp cao kéo dài, thâm hụt ngân sách, thâm hụt thương mại và nợ công ở mức cao, thu nhập của người lao động giảm,... Hàng loạt các biện pháp giải cứu kinh tế của Chính phủ đã được tung ra trong thời gian qua, song đến nay vẫn chưa đem lại kết quả rõ ràng.

1. Tình hình kinh tế Mỹ năm 2011

Nền kinh tế Mỹ năm 2011 có sự khởi đầu tương đối lạc quan. Thuế lương được cắt giảm, làm tăng đáng kể thu nhập khả dụng. Thuế lương giảm đã bù đắp được cho sự tăng giá xăng dầu. Đầu năm 2011, giá xăng chỉ vào khoảng 3\$/gallon, song đến tháng 5/2011, giá xăng đã tăng lên 4\$/1 gallon. Chi tiêu cho tiêu dùng giảm vào quý I/2011 và đầu quý II/2011, song lại bắt đầu tăng trở lại khi giá xăng giảm. Giá xăng tăng cao đã gây khó khăn không ít cho

các doanh nghiệp nhỏ ở Mỹ, khiến cho hoạt động sản xuất kinh doanh chậm lại và lợi nhuận của doanh nghiệp giảm¹. Bên cạnh đó, động đất và sóng thần ở Nhật Bản vào tháng 3 năm 2011 đã dẫn đến gián đoạn chuỗi cung, gây tác động trong ngắn hạn đối với các ngành sản xuất trong nền kinh tế, đặc biệt là các ngành công nghiệp ô tô của Mỹ.

Trong tháng 4 năm 2011, đồng USD của Mỹ tiếp tục giảm giá so với nhiều loại tiền tệ khác trên thế giới và đã giảm xuống mức thấp nhất kể từ những năm 1970. Do sự giảm giá của đồng USD, giá trị dự trữ bằng USD của nhiều nền kinh tế mới nổi đã giảm sút đáng kể so với giá trị đồng tiền trong nước của họ². Đồng USD mất giá có tác động tiêu cực khá rõ ràng đối với xuất khẩu hàng hóa vào Mỹ của nhiều quốc gia trên thế giới, đặc biệt là các nền kinh tế mới nổi ở châu Á, đồng thời cũng ảnh hưởng mạnh mẽ tới nền kinh tế của các quốc gia vốn dùng đồng USD để thanh toán trong kinh doanh.

Tháng 8 năm 2011, Quốc hội Mỹ đã thông qua dự luật về nâng mức trần nợ công do nền kinh tế Mỹ phải đối mặt với nguy cơ vỡ nợ, khi nợ công của nước này vượt qua mức trần nợ. Tuy nhiên, sau khi quyết định nâng trần nợ được đưa ra, nền kinh tế thế giới lại phải đối mặt với khủng hoảng nợ công ở châu Âu. Tháng 9 năm 2011, Cục Dự trữ Liên bang công bố chương trình mở rộng kỳ hạn trái phiếu "Operation Twist" nhằm mục tiêu hạ thấp lãi suất dài hạn và phục hồi nền kinh tế³. Kết quả, GDP thực tế trong quý III/2011 tăng với tốc độ hàng năm 2,0% theo số liệu ước tính lần thứ hai của chính phủ⁴.

Trong bối cảnh tỷ lệ thất nghiệp của Mỹ kéo dài ở mức trên 9%, Tổng thống Mỹ Barack Obama đã trình lên Quốc hội bản dự thảo của Đạo luật việc làm trị giá 447 tỷ USD nhằm tạo thêm việc làm mới và thúc đẩy sự phục hồi của nền kinh tế. Tuy nhiên, dự luật này cuối cùng đã không được thông qua, do sự phản đối của phe Cộng hòa tại Thượng viện Mỹ vào ngày 11 tháng 10 năm 2011⁵.

Trước tình hình nợ công cao, suy thoái kinh tế kéo dài và hàng loạt những vấn đề nảy sinh trong nền kinh tế Mỹ, ngày 17 tháng 9 năm 2011, phong trào biểu tình chiếm phố Wall đã nổ ra tại thành phố New York. Phong trào này nhằm chống lại sự bất bình đẳng kinh tế

và xã hội, tỷ lệ thất nghiệp cao, tệ tham nhũng và những tác động đối với chính phủ, đặc biệt là trong lĩnh vực dịch vụ tài chính. Khẩu hiệu "Chúng tôi là 99%" ám chỉ tình trạng bất bình đẳng thu nhập và phân hóa giàu nghèo ở Mỹ đang ngày càng tăng. Sau New York, phong trào đã lan rộng tới nhiều thành phố khác ở Mỹ⁶. Phong trào này có sự tham gia của đông đảo dân chúng thuộc các tầng lớp xã hội. Phản ứng trước các cuộc biểu tình "chiếm phố Wall", đảng Cộng hòa Mỹ cáo buộc phong trào này là "sản phẩm của đấu tranh giai cấp", trong khi đảng Dân chủ bày tỏ sự ủng hộ và đưa ra lời kêu gọi "chúng ta sẽ không để 1% những người giàu nhất áp đặt các chính sách kinh tế gây tổn hại đến các chương trình an sinh xã hội vì lợi ích của tầng lớp bình dân"⁷. Chính Tổng thống Obama cũng đã bày tỏ cảm thông trước sự bất bình của dân chúng và cho rằng, việc cải cách hệ thống tài chính ngân hàng ở Mỹ là điều cần thiết⁸. Như vậy, phong trào chiếm phố Wall đã cho thấy nền kinh tế Mỹ đang ẩn chứa hàng loạt những vấn đề bất ổn.

Trong tháng 11 vừa qua, việc "siêu ủy ban" (Super Commiteee) lưỡng đảng thuộc Quốc hội Mỹ vẫn chưa đạt được thỏa thuận về việc cắt giảm 1,2 nghìn tỷ USD thâm hụt ngân sách đã cho thấy những bất đồng giữa các nhà lập pháp Dân chủ

và Cộng hòa ở Mỹ về việc đánh thuế cao đối với người giàu và cắt giảm chi tiêu xã hội⁹. Như vậy, thâm hụt ngân sách vẫn là một vấn đề nan giải đối với nền kinh tế Mỹ hiện nay. Thất bại trong thỏa thuận về cắt giảm ngân sách này, cùng với dự báo của Fitch về việc nợ liên bang của Mỹ sẽ có thể tăng lên tới 90% GDP, khiến Hoa Kỳ đứng trước nguy cơ bị hạ bậc tín nhiệm. Tuy nhiên, vào cuối tháng 11/2011, tổ chức Fitch Ratings vẫn quyết định giữ nguyên mức xếp hạng đối với nợ dài hạn của Mỹ. Song tổ chức Standard & Poor's ngày 29/11/2011 đã đưa ra quyết định hạ bậc tín dụng đối với nhiều ngân hàng lớn ở Mỹ như Citigroup, Goldman Sachs, JP Morgan Chase,...¹⁰

Sau xu hướng lạm phát thấp trong năm 2010, tỷ lệ lạm phát lõi đã tăng lên đáng kể trong năm 2011. Chỉ số giá tiêu dùng tăng mạnh trong quý II/2011 và có xu hướng giảm vào quý III/2011. Theo báo cáo mới nhất của Cục Thống kê lao động Mỹ, tỷ lệ lạm phát hàng năm của Mỹ trong tháng 11 đã giảm xuống còn 3,4%¹¹.

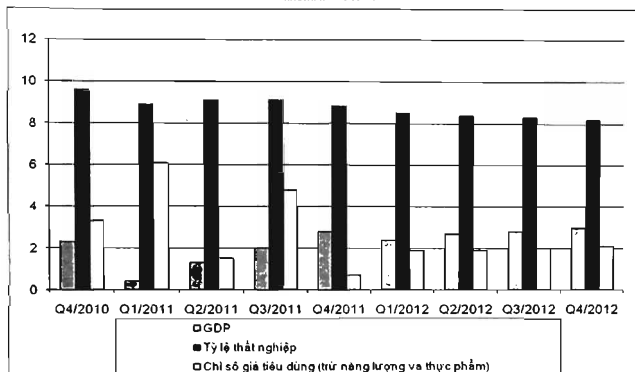
Thị trường nhà ở Mỹ năm 2011 nhìn chung khá ảm đạm. Tuy nhiên, đến cuối năm, tình hình có vẻ sáng

sủa hơn. Vào tháng 12/2011, Bộ Thương mại đã tuyên bố số dự án về nhà ở của tư nhân trong tháng 11 đã tăng 9,3% so với tháng trước đó và đạt mức cao nhất kể từ tháng 4/2010. Số căn hộ mới khởi công trong tháng 11/2011 cũng tăng 32,2%, lên tới 230.000 căn hộ sau khi giảm 20,2% vào tháng 10/2011. Số lượng giấy phép xây dựng cũng tăng 20,7% so với năm 2010¹².

Vào thời điểm gần cuối năm 2011, một tín hiệu mới lạc quan đối với nền kinh tế là tỷ lệ thất nghiệp trong tháng 12 đã giảm xuống 8,5%, so với 9,0% trong tháng 10 và 9,6% của năm 2010¹³. Tuy nhiên, một số phân tích cho rằng, sự cải thiện này chỉ là ảo, vì có một bộ phận lao động ở Mỹ đã ngừng đi tìm việc và vẫn không bị tính vào con số thất nghiệp. Tỷ lệ người lao động có việc làm trên tổng dân số hầu như không tăng.

Tăng trưởng thấp là một đặc điểm quan trọng của nền kinh tế Mỹ trong năm 2011. Mặc dù tốc độ tăng GDP thực tế đã tăng từ 2,3% trong quý IV/2010 lên 2,8% trong quý IV/2011¹⁴, song tốc độ tăng GDP còn quá khiêm tốn để có thể ổn định thị trường việc làm, thị trường nhà và thúc đẩy các hoạt động kinh tế ở Mỹ.

Đồ thị: Một số chỉ số của nền kinh tế Mỹ năm 2011 và dự báo cho năm 2012.

Nguồn: Raymond James.

2. Một số vấn đề của nền kinh tế Mỹ năm 2011

2.1. Nợ công của Mỹ

Hiện nay trung tâm của những tranh cãi chính sách ở Mỹ đều có gốc gác là sự lo ngại về nợ công, nó không chỉ đơn thuần là vấn đề kinh tế mà đã bị chính trị hóa. Mặc dù Chính phủ Mỹ đã đạt được thỏa thuận nâng mức trần nợ công trong tháng 8 năm 2011, song nợ công vẫn là một vấn đề nghiêm trọng tác động tới nền kinh tế Mỹ hiện nay. Về lịch sử, nợ công của Mỹ cũng khá cao trong vài thập kỷ gần đây, nhưng nó đặc biệt cao từ khủng hoảng tài chính năm 2008 trở lại đây. Hiện nay, mức nợ công của Mỹ đã vượt quá 100% GDP và theo số liệu công

bố ngày 15 tháng 12 năm 2011, nợ công của Mỹ đã lên tới 15.098 tỷ USD¹⁵. Lần đầu tiên, tổ chức xếp hạng tín dụng Standard & Poor's đã hạ định mức tín nhiệm nợ của Mỹ xuống dưới tiêu chuẩn AAA, ở mức AA+.

Tuy nhiên, chúng tôi cho rằng, khả năng xảy ra khủng hoảng nợ công của Mỹ trong ngắn hạn là rất khó. Bởi vì khả năng vay nợ nước ngoài của Mỹ vẫn rất dễ - Mỹ có thể vay tiếp để chi tiêu hoặc thanh toán; các chủ nợ của Mỹ như Trung Quốc, Nhật Bản đã nắm số lượng lớn trái phiếu Chính phủ Mỹ không thể bán tháo các trái phiếu gây thiệt hại chính cho bản thân mình và cũng sẽ cố gắng không để xảy ra tình trạng

vỡ nợ của Mỹ gây ảnh hưởng đến bản thân họ; tiếp đến, mức nợ của Mỹ hiện khoảng 100% GDP vẫn thấp hơn nhiều so với Nhật Bản là hơn 200% và Ireland là 120%, Italia là 120% (năm 2010). Có thể thấy rằng vấn đề đáng lo ngại nhất của Mỹ chưa phải là nợ công.

Như vậy, sẽ không ngạc nhiên nếu nợ công của Mỹ sẽ tăng nữa trong thời gian tới để phục vụ cho các chính sách kích thích kinh tế (trong thời gian tới đây) hoặc chương trình giảm thuế. Theo quyết định nâng trần nợ của Quốc hội Mỹ trong tháng 8, cho phép nợ có thể đến 16,7 nghìn tỷ USD vào năm 2013, nếu thế, tỷ lệ nợ công của Mỹ vẫn thấp hơn của một số nước kể trên.

2.2. Tỷ lệ thất nghiệp cao và kéo dài

Một trong những bình luận của Paul Krugman gần đây về kinh tế Mỹ, cho rằng vấn đề của kinh tế Mỹ thời điểm hiện tại là vấn đề việc làm và tăng trưởng, hơn là vấn đề nợ công, vì vậy nước Mỹ cần phải tập trung vào mục tiêu này. Ông cho rằng, trong thời gian tới, chắc chắn sẽ có chương trình hỗ trợ tăng trưởng kinh tế mới. Tuy nhiên, dự luật việc làm mới của ông Obama đã không được thông qua vào tháng 10 năm 2011, và theo nhiều dự báo, nền kinh tế Mỹ năm 2012 vẫn sẽ tiếp tục đối mặt với tỷ lệ thất nghiệp cao.

Sau khủng hoảng tài chính toàn cầu, từ đầu năm 2009, tỷ lệ thất nghiệp tại Mỹ liên tục ở mức cao, thậm chí đã vượt quá 10%. Tỷ lệ này giảm dần trong năm 2010 và năm 2011, và đến tháng 12 năm 2011 tỷ lệ thất nghiệp đã giảm xuống 8,5%¹⁶. Mặc dù tỷ lệ thất nghiệp giảm, song có thể đây chỉ là sự cải thiện việc làm tạm thời vào thời điểm cuối năm. Theo tờ Business Insider, hiện nay 77% số doanh nghiệp nhỏ của Mỹ không có kế hoạch tuyển dụng thêm lao động. Tổng số việc làm trong nền kinh tế Mỹ tại thời điểm cuối năm 2011 thậm chí còn thấp hơn so với thời điểm cuối năm 2000, mặc dù tổng dân số Mỹ từ năm 2000 đến năm 2011 đã tăng thêm 30 triệu người¹⁷.

Các dự báo của Raymond James, Freddie Mac và nhiều tổ chức kinh tế khác đều cho rằng, tình trạng thất nghiệp ở Mỹ sẽ không được cải thiện đáng kể trong năm 2012. Mới đây, ngày 3/1/2012, FED vừa đưa ra dự báo về tình hình kinh tế Mỹ trong năm 2012 và năm 2013, trong đó tổ chức này cảnh báo tỷ lệ thất nghiệp ở Mỹ sẽ tiếp tục duy trì ở mức cao như hiện nay, do cơ hội việc làm tại các bang tiếp tục giảm và sẽ không có nhiều doanh nghiệp có kế hoạch tuyển dụng thêm lao động trong năm 2012¹⁸.

2.3. Thâm hụt tài khóa, thâm hụt thương mại và lạm phát

Trong thời gian gần đây, thâm hụt ngân sách liên bang của Chính phủ Mỹ ngày càng tăng. Bộ Tài chính đã công bố mức thâm hụt ngân sách khổng lồ 1,3 nghìn tỷ trong năm tài khóa 2011 (kết thúc vào tháng 9), mức thâm hụt này tương đương 8,7% GDP¹⁹. Bên cạnh đó, việc Quốc hội Mỹ không đạt được thỏa thuận về việc cắt giảm ngân sách trong tháng 11/2011, đã khiến cho tình hình kinh tế và chính trị ở Mỹ càng trở nên xấu đi.

Giữa năm 2011, nền kinh tế Mỹ đã phải đối mặt với tình trạng thâm hụt thương mại nghiêm trọng khi mức thâm hụt thương mại của nước này tăng lên đến 50,2 tỷ USD vào tháng 5/2011 và tiếp tục tăng lên 52 tỷ USD trong tháng 6 (nguyên nhân chủ yếu là do giá dầu nhập khẩu tăng mạnh). Tuy nhiên, mức thâm hụt này bắt đầu giảm dần và chỉ còn 43,5 tỷ USD trong tháng 10 năm 2011²⁰

Một vấn đề thách thức mà nền kinh tế Mỹ phải đối mặt là duy trì tỷ lệ lạm phát ở mức ổn định. Trong năm 2011, chính sách tiền tệ của FED vẫn nhằm mục tiêu kích thích nền kinh tế với lãi suất thấp, cung tiền tăng nhanh. M2 (được tính bằng tổng lượng tiền mặt, tiền gửi của các ngân hàng thương mại tại ngân hàng trung ương cộng với tiền gửi tiết kiệm có kỳ hạn) tăng với tốc độ 20,6%/năm trong vòng 3 tháng, từ

tháng 8 đến tháng 10 năm 2011²¹. Chính sách "tiền tệ dễ dàng" của FED hướng tới mục tiêu thúc đẩy xuất khẩu nhằm khắc phục tình trạng thâm hụt thương mại trầm trọng của Mỹ hiện nay, song dường như chính sách này lại khiến cho tỷ lệ lạm phát khó có thể ổn định. Theo báo cáo mới đây của Cục Thống kê Lao động, tỷ lệ lạm phát của Mỹ trong tháng 11 năm 2011 đã giảm xuống còn 3,4%, song tỷ lệ này vẫn ở mức khá cao so với quy mô tăng trưởng của nền kinh tế Mỹ hiện nay.

2.4. Tác động của nợ công châu Âu đối với nền kinh tế Mỹ

Một trong những yếu tố có tác động mạnh mẽ đối với sự phục hồi của nền kinh tế Mỹ trong thời gian gần đây là vấn đề khủng hoảng nợ công ở châu Âu. Tình hình tài chính căng thẳng ở châu Âu đã tạo không ít áp lực đối với nền kinh tế Mỹ.

Vào ngày 12/12/2011, Standard & Poor's tuyên bố thời gian để khu vực đồng tiền chung châu Âu giải quyết vấn đề nợ nần đã sắp hết và tin Pháp sắp bị Standard & Poor's hạ bậc tín nhiệm đã đặt khu vực đồng tiền chung châu Âu đứng trước bờ vực tan rã. Đồng thời, ngành ngân hàng ở châu Âu cũng đang phải đối mặt với rất nhiều khó khăn²². Chi phí vay đang gia tăng ở các nước Italia, Tây Ban Nha và Pháp. Sau Hy Lạp, Ireland và Bồ Đào Nha, nhiều ngân hàng lớn ở Italia đã rơi

vào tình trạng vỡ nợ. Các khoản nợ xấu từ châu Âu có tác động tiêu cực tới các quốc gia và các chủ nợ tại Hoa Kỳ và một số quốc gia, khu vực khác trên thế giới. Hoạt động tín dụng đóng băng tại Mỹ, khiến cho hoạt động đầu tư của Mỹ bị hạn chế rất nhiều²³.

Khủng hoảng nợ công ở châu Âu hiện nay có thể khiến nền kinh tế Mỹ thiệt hại nặng nề, bởi hiện nay Mỹ vẫn là nhà đầu tư nước ngoài lớn nhất tại châu Âu và nhiều công ty đa quốc gia Mỹ sẽ phải đối mặt với những khó khăn thực sự do khủng hoảng nợ công ở châu Âu gây ra²⁴. Bên cạnh đó, Liên minh châu Âu (EU) là đối tác thương mại quan trọng của Mỹ, vì vậy khủng hoảng nợ công ở châu Âu có thể gây ra tác động tiêu cực đối với nền kinh tế Mỹ vốn đang đứng trước nhiều rủi ro, như thanh toán chậm, thâm hụt thương mại và cắt giảm chi tiêu chính phủ lớn. Khu vực đồng Euro là thị trường xuất khẩu lớn của Mỹ, do vậy thương mại sẽ là một trong những kênh quan trọng tác động tới nền kinh tế Mỹ. Xuất khẩu của Mỹ tới châu Âu giảm mạnh khi khu vực này đang rơi vào suy thoái cũng góp phần làm cho thâm hụt thương mại của Mỹ gia tăng.

Một số dự báo cho rằng châu Âu có thể rơi vào suy thoái kéo dài trong năm 2012 và tốc độ tăng trưởng kinh tế của khu vực đồng

Euro có thể chỉ vào khoảng 0,5% trong năm 2012. Tập đoàn Goldman Sachs đưa ra dự báo, khủng hoảng nợ công châu Âu có thể làm tăng trưởng kinh tế Mỹ giảm 1%²⁵.

Tình hình khủng hoảng tại châu Âu khiến Chính phủ Hoa Kỳ hết sức lo ngại và nỗ lực tìm cách giải cứu. Với tư cách là cổ đông lớn nhất của IMF, Hoa Kỳ đóng góp phần quan trọng trong gói cứu trợ cho Hy Lạp trước nguy cơ vỡ nợ. IMF cung cấp 30% trong tổng giá trị gói cứu trợ cho Hy Lạp và mới đây, IMF đã phê chuẩn khoản tiền 2,2 tỷ Euro cứu trợ cho Hy Lạp²⁶. Trong cuộc họp giữa các Bộ trưởng Tài chính khu vực đồng tiền chung châu Âu ngày 16 tháng 9 năm 2011 có sự tham gia của đại diện Mỹ với tư cách khách mời, Bộ trưởng Tài chính Mỹ đã lên tiếng thúc giục châu Âu nhanh chóng giải quyết khủng hoảng nợ công²⁷. Tuy nhiên, gần đây, Chính quyền Obama đã tỏ ý từ chối góp tiền vào quỹ giải cứu châu Âu với lý do IMF đã được cung cấp đủ tiền và bản thân châu Âu cũng có đủ nguồn lực tài chính để tự tháo gỡ những khó khăn do khủng hoảng hiện nay.²⁸

Trong khi bối cảnh quốc tế không mấy thuận lợi, những lo ngại về khủng hoảng nợ của châu Âu hiện nay cũng là một yếu tố quan trọng tác động tiêu cực tới quyết định kinh doanh của các nhà đầu tư ở Mỹ, các

chuyên gia kinh tế cho rằng, cuộc khủng hoảng nợ ở châu Âu sẽ có thể biến thành cuộc khủng hoảng ngân hàng, và điều này chắc chắn sẽ có tác động bất lợi đối với hệ thống tài chính của Mỹ.

3. Một số dự báo về kinh tế Mỹ năm 2012

Kinh tế Mỹ trong năm 2011 đã gặp rất nhiều khó khăn tưởng chừng sẽ rơi vào cuộc suy thoái kép. Từ quý IV/2011 đến nay, những tín hiệu tích cực và tiêu cực vẫn đan xen. Đến cuối năm 2011, nhìn chung, các kết quả dự báo về nền kinh tế Mỹ trong năm 2012 cho thấy, trong năm tới, nền kinh tế lớn nhất thế giới này sẽ không có bước đột phá mới quan trọng và tốc độ phục hồi vẫn hết sức chậm chạp.

Bộ Thương mại Mỹ đưa ra dự báo, trong năm 2012, tốc độ tăng trưởng của nền kinh tế Mỹ sẽ là 2%, tương đương với mức tăng trưởng của năm 2011, đủ để tránh một cuộc suy thoái khác, nhưng không đủ để tạo một bước đột phá đối với thị trường lao động ở nước này²⁹.

Ngày 3/1/2012, Cục Dự trữ Liên bang Mỹ đưa ra dự báo, trong năm 2012 và năm 2013, nền kinh tế Mỹ sẽ dần tăng trưởng trở lại nhờ việc điều chỉnh các chính sách tiền tệ, tín dụng và lòng tin của người tiêu dùng cũng như doanh nghiệp sẽ được cải thiện. Tuy nhiên FED cũng cho

rằng, tỷ lệ thất nghiệp ở Mỹ trong năm 2012 sẽ vẫn duy trì ở mức cao³⁰. Theo một phân tích dự báo trên tạp chí Kiplinger ngày 30 tháng 12 năm 2011, nền kinh tế Mỹ sẽ tăng trưởng với tốc độ khoảng 2,3% trong năm 2012, cao hơn một chút so với tốc độ tăng trưởng kinh tế 1,8% của năm 2011. Cũng theo tạp chí này, tình hình tài chính ở châu Âu trong năm 2012 sẽ được cải thiện và hoạt động xuất khẩu của Mỹ sang châu Âu sẽ được phục hồi³¹. Mới đây, trước một số dấu hiệu tốt hơn của nền kinh tế Mỹ, Tổ chức Tình báo Kinh tế (EIU) đã nâng mức dự báo về tăng trưởng kinh tế của Mỹ từ 1,3% lên 1,8% cho năm 2012. Theo EIU, nền kinh tế Mỹ đang lấy lại đà tăng trưởng, khắc phục những tác động về mặt tài chính do cuộc hoảng nợ công ở châu Âu gây ra. Tuy nhiên, tổ chức này cho rằng nền kinh tế Mỹ trong năm 2012 sẽ vẫn không thể hoàn toàn thoát khỏi những tác động do khủng hoảng nợ và suy thoái tại châu Âu gây ra³².

Các dự báo mới nhất về kinh tế Mỹ đều cho rằng, nền kinh tế này khó thoát khỏi ảnh hưởng của tình hình nợ công châu Âu, mặc dù những ảnh hưởng của vấn đề này đến Mỹ thời gian qua chưa thể hiện mạnh mẽ³³. Thực tế, khủng hoảng nợ công và suy thoái ở châu Âu đã tác động đến thương mại Mỹ những tháng vừa qua. Trong tháng

11/2011, xuất khẩu của Mỹ tới châu Âu giảm mạnh³⁴, xuất khẩu của Mỹ tới châu Á và Nam Mỹ cũng giảm nhưng ít hơn³⁵. Vì vậy, nếu tình hình khủng hoảng nợ ở châu Âu xấu hơn sẽ ảnh hưởng lớn đến thương mại của Mỹ. Còn về tài chính, vẫn chưa có nhận định rõ ràng vì khủng hoảng nợ công châu Âu chưa hẳn bất lợi với Mỹ hoàn toàn. Tại cuộc họp vào tháng 12 năm 2011, các thành viên của Ủy ban Thị trường mở Liên bang (FOMC) cũng nhận định khủng hoảng nợ công châu Âu là một nguy cơ giảm động lực tăng trưởng kinh tế Mỹ trong thời gian tới. Và nhằm làm giảm bớt những áp lực từ các nguy cơ rủi ro này, Ủy ban Thị trường mở Liên bang đã quyết định duy trì biện pháp tái đầu tư các khoản vốn gốc vào chứng khoán đảm bảo bằng thế chấp và đảo nợ đối với các Trái phiếu đáo hạn, cũng như duy trì lãi suất mục tiêu ở mức từ 0% đến 0,25%³⁶.

Trước các dấu hiệu phục hồi tốt hơn của nền kinh tế Mỹ vào những tháng cuối năm 2011, nhiều dự báo của các tổ chức kinh tế đều cho rằng nền kinh tế Mỹ trong năm 2012 sẽ tăng trưởng với tốc độ cao hơn so với năm 2011. Song, trong bối cảnh khủng hoảng nợ công châu Âu và những biến động trong nước ở Mỹ cũng như những biến động kinh tế toàn cầu hiện nay, nền kinh tế Mỹ

trong năm 2012 sẽ phải đối mặt với vô số khó khăn ■

Tài liệu tham khảo:

1. Freddie Mac. December 2011 Economic Outlook. Peering Into 2012. http://www.freddiemac.com/news/finance/docs/Dec_2011_public_outlook.pdf
2. Khả năng suy thoái kinh tế Mỹ lên tới 50%. <http://www.baomoi.com/Kha-nang-suy-thoai-kinh-te-Mỹ-len-toi-50/45/7358551.epi>
3. Kinh tế châu Âu 2011: U ám vì khủng hoảng nợ công. <http://vietstock.vn/ChannelID/772/Tin-tuc/210370-kinh-te-chau-au-2011-u-am-vi-khung-hoang-no-cong.aspx>
4. Kinh tế Mỹ dự báo suy thoái lần 3 trong năm 2012. <http://taichinh.vnexpress.net/tin-tuc/the-gioi-phang/2011/12/kinh-te-my-du-bao-suy-thoai-lan-3-trong-nam-2012-4248/>
5. Suy thoái đang tiến đến gần nền kinh tế Mỹ. <http://vov.vn/Home/Suy-thoai-dang-tien-gan-den-nen-kinh-te-Mỹ/20118/184776.vov>
6. Thượng viện Mỹ bác bỏ dự luật việc làm của ông Obama. <http://tuoitre.vn/The-gioi/460214/Thuong-vien-Mỹ-bac-du-luat-viec-lam-cua-ong-Obama.html>

Chú thích:

- 1), 4), 14), 19) Raymond James. December 8, 2011. Monthly Economic Outlook. 2012 - A Conditional Outlook. <http://www.raymondjames.com/pdfs/moni/mnth111208.pdf>
- 2) World economic situation and prospects monthly briefing. http://www.un.org/en/development/desa/policy/wesp/wesp_mb.shtml
- 3) Fed công bố chương trình Operation Twist 400 tỷ USD. <http://vietstock.vn/ChannelID/773/Tin-tuc/201664-fed-cong-bo-chuong-trinh-operation-twist-400-ty-usd.aspx>
- 5) Thượng viện Mỹ bác bỏ dự luật việc làm của ông Obama. <http://tuoitre.vn/The-gioi/460214/Thuong-vien-Mỹ-bac-du-luat-viec-lam-cua-ong-Obama.html>
- 6) Occupy Wall Street. en.wikipedia.org/wiki/Occupy_Wall_Street

- 7) "Chúng tôi là 99%".
<http://nld.com.vn/2011/10/15/10735668p0c1006/chung-toi-la-99.htm>
- 8) Obama says Wall Street protests show widespread frustration.
<http://www.nbcnewyork.com/news/local/Wall-Street-Protests-Obama-Occupy-Wall-Street-Unions-Jobs-Labor-131221814.html>
- 9) RBC, December 2011. Economic and Financial Market Outlook.
- 10) Hàng loạt "dại gia" ngân hàng Mỹ bị hạ bậc tín nhiệm.
http://kinhtevadubao.vn/mobile/details/newslD/11273/category_id/286/Hang-loat-dai-gia-ngan-hang-Mỹ-bi-hạ-bậc-tin-nhiệm.html
- 11) United States inflation rate.
<http://www.tradingeconomics.com/united-states/inflation-cpi>
- 12) U.S. housing market surges sharply in November.
http://www.thaindian.com/newsportal/business/us-housing-market-surges-sharply-in-november_100585383.html
- 13) U.S. economic statistics - monthly data.
www.treasury.gov
- 15) United States public debt.
http://en.wikipedia.org/wiki/United_States_public_debt
- 16) United States unemployment rate.
<http://www.tradingeconomics.com/united-states/unemployment-rate>
- 17) Những con số khó tin về kinh tế Mỹ năm 2011.
<http://vneconomy.vn/2011/12/19/105846326P0C99/nhung-con-so-kho-tin-ve-kinh-te-my-nam-2011.htm>
- 18), 30) FED dự báo về kinh tế Mỹ trong năm 2012 và năm 2013.
<http://www.vietnamplus.vn/Home/FED-du-bao-ve-kinh-te-Mỹ-trong-nam-2012-va-2013/2012/12/20209.vnplus>
- 20) United States Balance of trade.
<http://www.tradingeconomics.com/united-states/balance-of-trade>
- 21) Ronald L. Welburn, November 2011. U.S. economic outlook (Ameraudi).
- 22) Kinh tế châu Âu 2011: U ám vì khủng hoảng nợ công.
<http://vietstock.vn/ChannelID/772/Tin-tuc/210370-kinh-te-chau-au-2011-u-am-vi-khung-hoang-no-cong.aspx>
- 23) Jim Tankersley, 2011. How the Euro crisis could destroy the U.S. economy.
<http://www.theatlantic.com/business/archive/2011/12/how-the-euro-crisis-could-destroy-the-us-economy/249392/>
- 24) Nợ công của châu Âu sẽ khiến Mỹ thiệt hại nặng.
<http://phapluattp.vn/2011/12/20/40327349p1014c1072/no-cong-cua-chau-au-se-khiemy-thiet-hai-nang.htm>
- 25) "Con bệnh" Mỹ trước "luồng gió độc" nợ công châu Âu.
<http://www.petrotimes.vn/the-gioi-phang/2011/12/con-benh-my-truoc-luong-gio-doc-no-cong-chau-au>
- 26) United States ready to help Greece.
<http://www.reuters.com/article/2011/12/05/greece-biden-idUSL6E7N520420111205>
- 27) Mỹ thúc giục châu Âu giải quyết khủng hoảng nợ công.
<http://hanoimoi.com.vn/categoryparent/179/Van-hoa.htm>
- 28) Mỹ không góp tiền vào quỹ cứu trợ châu Âu.
<http://taichinh.vnexpress.net/tin-tuc/the-gioi-phang/2011/12/my-khong-gop-tien-vao-quy-cuu-tro-chau-au-3948/>
- 29) www.kiplinger.com/businessresource/economic_outlook
- 31) Economic outlook.
http://www.kiplinger.com/businessresource/economic_outlook/
- 32) EIU nâng mức dự báo tăng trưởng kinh tế Mỹ 2012. <http://www.tinmoi.vn/eiu-nang-muc-du-bao-tang-truong-kinh-te-my-2012-01731319.html>
- 33) Điều này được giải thích là do sự phục hồi lòng tin của người tiêu dùng, các nhà đầu tư và tình hình sản xuất trong nước tốt hơn, giúp nước Mỹ vẫn duy trì tăng trưởng yếu và chưa cho thấy những hậu quả nghiêm trọng từ khủng hoảng nợ công châu Âu. Hơn nữa, khủng hoảng nợ công châu Âu đôi khi khiến nhiều nhà đầu tư lựa chọn thị trường Mỹ thay vì châu Âu.
- 34) Trade in goods with European Union.
<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c0003.html>
- 35) Europe's troubles deepen U.S. trade deficit.
<http://www.latimes.com/business/money/la-fi-mo-trade-20120113,0,6654733.story>
- 36) RBC, January 12, 2012. Financial markets monthly.